

Vergaderjaar 2014–2015

29 521

Nederlandse deelname aan vredesmissies

I

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN, VAN DEFENSIE, VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING EN VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 oktober 2014

Met deze brief informeert het kabinet u over de *United Nations Multi-dimensional Integrated Stabilisation Mission in Mali* (MINUSMA) en de Nederlandse bijdrage daaraan, alsmede over de algemene ontwikkelingen in Mali, in de periode van mei 2014 tot oktober 2014.¹ Hiermee wordt voldaan aan het verzoek van de vaste commissie voor Defensie (kenmerk 29521–227 van 6 februari 2014) om uw Kamer halfjaarlijks te informeren over de voortgang van de missie. De Kamer werd per brief van 7 juli 2014 (Kamerstuk 29 521, nr. 251 van 7 juli 2014) tussentijds geïnformeerd over de verlenging en wijziging van het mandaat van MINUSMA als gevolg van VNVR-resolutie 2164.

In deze brief gaan wij achtereenvolgens in op de ontwikkelingen in Mali in algemene zin, de bilaterale Nederlandse inzet, de ontwikkelingen in MINUSMA en de Nederlandse bijdrage daaraan. Deze brief gaat ook in op de door het kabinet gedane toezeggingen tijdens het Algemeen Overleg MINUSMA op 21 mei jl.

1. Inleiding

De VN-missie heeft sinds de vorige voortgangsrapportage aan de Kamer een aantal vorderingen geboekt. Een belangrijke en positieve ontwikkeling is de start van de onderhandelingen in Algiers over een politieke oplossing voor het conflict in juli jl. Dit heeft geleid tot een routekaart voor de vredesonderhandelingen. In september heeft een tweede onderhandelingsronde plaatsgevonden. De SRSG (*Special Representative of the Secretary-General*) is hier nauw bij betrokken. De aanwezigheid van de VN-missie onderstreept de betrokkenheid van de internationale gemeen-

¹ De eerste voortgangsrapportage over MINUSMA ontving de Kamer per brief d.d. 12 mei 2014 (Kamerstuk 29 521, nr. 243 van 12 mei 2014) en betrof de periode november 2013 tot en met april 2014.

schap om de stabiliteit in het land te bevorderen. Tevens is door de missie een begin gemaakt met het versterken van de rechtsstaat.

De VN-missie wordt niettemin met een aantal uitdagingen geconfronteerd. In kwalitatief en kwantitatief opzicht is de militaire en civiele capaciteit van de missie beperkt in verhouding tot zowel de omvang van het land als de problematiek. De missie kampt hierdoor met grote logistieke uitdagingen. De gebeurtenissen in Kidal van mei jl., waarover meer in hoofdstuk 2, hebben voorts de realisatie van een aantal aspecten van het mandaat niet eenvoudiger gemaakt. Dat geldt vooral voor het herstel van het staatsgezag in het Noorden en de bescherming van burgerbevolking en VN-personeel. De veiligheidssituatie in delen van het noorden is verslechterd. Sinds «Kidal» hebben gewapende groepen hun grip op delen van het noorden van Mali versterkt en heeft behalve het leger, ook het staatsapparaat zich uit delen van het Noorden teruggetrokken en dat terwijl voor «Kidal» sprake was van een bescheiden opbouw van staatsstructuren in het Noorden. Met regelmaat vinden aanslagen plaats waarbij slachtoffers vallen, burgers en VN-militairen.

Het kabinet is positief over de voortgang ten aanzien van de Nederlandse bijdrage aan MINUSMA. De *All Source Intelligence Fusion Unit* (ASIFU) met zijn *Intelligence, Surveillance and Reconnaissance* (ISR)-eenheid, het helikopterdetachement (Chinook en Apache), en de speciale eenheden zijn samen met de logistieke ondersteuning succesvol ontplooid naar Mali. De eenheden voeren hun opdrachten uit in en rondom Gao en in het noorden van Mali. De informatie die zij hierbij verzamelen, wordt verwerkt in het ASIFU-hoofdkwartier in Bamako en de analyses geven zowel de Force Commander als de SRSG ondersteuning bij de besluitvorming en het politieke proces. Ook is het daardoor rustig in en rondom Gao. Dit wil niet zeggen dat ASIFU met zijn inlichtingen al heel Mali dekt. Daarvoor is de capaciteit onvoldoende. Zodra de Zweedse ISR-eenheid in Timboektoe in het voorjaar van 2015 van start gaat, zal dit de actieradius van ASIFU vergroten.

De eerste lichte Nederlandse politiefunctionarissen en marechaussees heeft binnen het kader van UNPOL gewerkt aan het versterken van de Malinese politie, en daarmee ook aan het versterken van de rechtstaat. Nederland heeft op dit gebied ook de bilaterale samenwerking geïntensiveerd.

2. Ontwikkelingen Mali en de Nederlandse bilaterale inzet

Politieke ontwikkelingen

Gebeurtenissen Kidal

De gebeurtenissen in Kidal in mei jl. hebben een grote impact gehad op de situatie in Mali en op de VN-missie. Op 17 mei bracht premier Mara, ondanks waarschuwingen over veiligheidsrisico's van MINUSMA, een bezoek aan Kidal. De aanwezige rebellen beschouwden het bezoek als een provocatie en bezetten het kantoor van de gouverneur. Hierbij werden burgers en ambtsdragers vermoord. In reactie daarop viel het Malinese leger op 21 mei jl. de stad Kidal aan. Verrast door grote aantallen tegenstanders en hun zware bewapening vluchtten de Malinese soldaten enkele uren na het begin van de aanval de stad uit met achterlating van wapens en munitie. «Kidal» vormde een schakelpunt in de onderhavige rapportageperiode.

Politieke spoor in Algiers

De mislukte aanval van het Malinese leger op Kidal heeft de Malinese regering er uiteindelijk toe gebracht om de militaire optie voor het Noorden los te laten en de nadruk te leggen op het politieke spoor. Hierdoor ontstond ruimte in de politieke besprekingen. De internationale gemeenschap, waaronder de SRSG, ECOWAS, de EU en Algerije, drongen er bij de Malinese autoriteiten op aan werk te maken van de onderhandelingen. Deze boodschap heeft ook Minister Timmermans benadrukt in zijn gesprekken met de Malinese president, de premier en de Minister van Buitenlandse Zaken tijdens zijn bezoek aan Bamako op 6 en 7 juli jl., en tijdens zijn gesprek met de Minister van Buitenlandse Zaken tijdens de AVVN te New York eind september.

Tussen 16 en 24 juli jl. vonden in Algiers de eerste besprekingen plaats op ministerieel niveau ter voorbereiding van de formele onderhandelingsronde. Naast een omvangrijke Malinese regeringsdelegatie was een zestal groeperingen uit het Noorden vertegenwoordigd². De directe buurlanden, MINUSMA, de Afrikaanse Unie, ECOWAS, de EU en de *Organisation of Islamic Cooperation* (OIC) waren op hoog niveau vertegenwoordigd. Op 24 juli jl. werd een routekaart voor de vredesonderhandelingen door alle partijen ondertekend. Belangrijke basisprincipes van de routekaart zijn het respecteren van de territoriale integriteit, de nationale eenheid en het seculiere karakter van de Malinese staat. Ook werd een staakt-het-vuren getekend. Het kabinet acht het positief dat de regionale organisaties en buurlanden een betrokken en constructieve rol spelen in dit proces. Het markeert een duidelijk verschil met eerdere onderhandelingsrondes.

Op 1 september jl. zijn de onderhandelingen in Algiers hervat aan de hand van vier thematische groepen: politiek-institutionele zaken, defensie en veiligheid, economische en sociale ontwikkeling en verzoening en justitie. Ter bevordering van het inclusieve karakter van de besprekingen zijn vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld daarbij betrokken.

De vele gewapende confrontaties tussen diverse groeperingen in het noorden van Mali hebben duidelijk gemaakt dat er ook vele, vaak langlopende, lokale conflicten bestaan die een oplossing behoeven. Op voorstel van Nederland benadrukt de EU daarom dat een akkoord uiteindelijk ook ruimte en structuur moet bieden voor het onderhandelings- en verzoeningsproces op lokaal niveau. Blijven lokale conflicten onopgelost dan vormen ze de opmaat naar hernieuwde inmenging van terroristische groeperingen, die het beste lijken te gedijen in een instabiele omgeving.

De MNLA maakte bij de start van het feitelijke onderhandelingsproces medio september duidelijk eerst een akkoord te willen over de politieke status van het noorden van Mali, alvorens men over andere zaken wilspreken. Dit staat haaks op de eerder overeengekomen structuur, waarbij tegelijkertijd in de vier thematische groepen over allerlei onderwerpen zou worden gesproken. Daarnaast stelden de MNLA en andere groeperingen dat zij niet wilden praten in aanwezigheid van de CMFPR, die gezien wordt als een partij die teveel de kant van de regering kiest. Het onderhandelingssteam loste dit op door de gesprekken in parallelle sessies te organiseren. Het grootste struikelblok is het verschil in

² De *Mouvement National pour la Libération de l'Azawad* (MNLA), de *Haut Conseil pour l'Unité de l'Azawad* (HCUA), de *Mouvement arabe de l'Azawad* (MAA1), de *Coalition du Peuple de l'Azawad* (CPA), de *Coordination Maliennne des Forces Patriotiques de Résistance* (CMFPR) en een afgesplitste vleugel van de MAA1, de MAA2.

opvattingen die partijen hebben over de invulling van de politieke status. De Malinese regering lijkt niet verder te willen gaan dan decentralisatie, terwijl aan het andere eind van het spectrum wordt ingezet op een federale staat met verregaande bevoegdheden voor de afzonderlijke onderdelen. Er zal dus nog veel onderhandelingswerk nodig zijn om tot een akkoord te komen.

Conform planning zijn de besprekingen in Algiers opgeschort en zullen deze medio oktober in Algiers tijdens een *High Level Meeting* worden hervat.

Democratische ontwikkeling

De nederlaag van het leger in Kidal leidde tot het ontslag van de Minister van Defensie, tevens de belangrijkste opponent van premier Mara in het kabinet.

Sinds de succesvol verlopen presidents- en parlementsverkiezingen van vorig jaar zijn een paar positieve ontwikkelingen in de verhouding tussen regering en parlement waarneembaar. Na het aantreden van de regering Mara werd door de premier een regeringsverklaring in het parlement afgelegd, iets dat in tijden niet was voorgekomen. Ook maakte de premier resultaatafspraken met individuele ministers.

In juni jl. diende de oppositie een motie van wantrouwen in tegen de premier om uitdrukking te geven aan de ontevredenheid over de ondoorzichtige aankopen van defensiematerieel en het presidentiële vliegtuig, de gebeurtenissen in Kidal, de zwakke economie en vooral de stijgende jeugdwerkloosheid. Hoewel deze motie door een grote meerderheid werd verworpen, is er uitvoerig over gedebatteerd en werd het debat live op televisie uitgezonden. Ook is premier Mara door het land getrokken om met de bevolking in gesprek te raken over hun noden en behoeften en hoe daaraan tegemoet te komen.

Er is echter ook sprake van negatieve ontwikkelingen. Premier Mara, vertegenwoordiger van een kleine partij, *Yadéma*, wordt tegengewerkt door de partij van president Keïta, de *Rassemblement pour le Mali* (RPM), die zelf de premier wil leveren. Dit komt de effectiviteit van het regeringsbeleid niet ten goede, hoewel wetsvoorstellen over het algemeen wel worden aangenomen. De oppositie is vocaal, maar haar invloed blijft beperkt vanwege de beperkte aantallen. Daarnaast zijn meerdere leden van de oppositie overgelopen naar de presidentiële meerderheid in de hoop daarmee meer invloed te krijgen.

IMF/regeringsvliegtuig

De onthullingen over de aanschaf van een nieuw regeringsvliegtuig buiten het overheidsbudget om en de gebrekkige toepassing van de aanbestedingsprocedures bij de aanschaf van militair materiaal, leidden tot opschorting van kredietverlening door het IMF. De Wereldbank, de Afrikaanse Ontwikkelingsbank en de EU volgden met de opschorting van kredieten of giften ten behoeve van de begrotingsuitvoering.

In september jl. bezocht een IMF-delegatie Bamako om te verifiëren of Mali de afgesproken maatregelen heeft doorgevoerd. De intensieve inzet van het IMF via overleg en technische ondersteuning resulteerde eind september jl. in een stevige overeenkomst tussen het IMF en de Malinese overheid.

Kernelementen hierin zijn een nieuw en restrictief beleid inzake de ontheffing van aanbestedingsverplichtingen, parlementair toezicht daarop, opname in de begroting van alle extra budgettaire uitgaven die voortvloeien uit eerder gedane extra budgettaire verplichtingen, publicatie van twee auditrapporten waarin alle feiten ten behoeve van het IMF bepleitte onderzoek zijn opgenomen en non-interventie van de regering in de rechtsgang inzake geconstateerde onrechtmatigheden en frauduleuze handelingen. Het IMF zal uiterlijk eind oktober haar rapport van bevindingen publiceren. Een eventueel besluit over hervatting van kredietverlening zal pas tijdens de IMF *Board* in december worden genomen.

Humanitaire situatie

De humanitaire situatie in Mali blijft een grote zorg. Na een relatief kalme periode zijn in mei van dit jaar als gevolg van «Kidal» opnieuw 18.000 mensen op de vlucht geslagen. Hiermee komt het totaal aantal ontheemden in Mali op ongeveer 140.000. Eenzelfde aantal Malinezen verblijft momenteel in de buurlanden. Sinds augustus is een terugkeer van vluchtelingen en ontheemden waarneembaar.

De verslechterde veiligheidssituatie en lang uitblijvende regens hebben de toegang tot voedsel voor mens en dier beperkt. De veesterfte is in delen van de noordelijke regio hoog. Het is een grote uitdaging de honderdduizenden mensen die getroffen zijn door het conflict van voldoende voedsel te voorzien. Humanitaire transporten richting het noorden van Mali ondervinden veel hinder, terwijl er naast humanitaire hulp nauwelijks dienstverlening voor de bevolking beschikbaar is. De situatie is extra nijpend omdat Mali en de omliggende landen de afgelopen jaren al meerdere keren te kampen hebben gehad met voedselcrises. De reserves zijn uitgeput en het weerstandsvermogen van de bevolking is nu zo laag dat de bestaanszekerheid van velen in het geding is.

Mensen die besluiten terug te keren, krijgen te maken met zware omstandigheden omdat vaak de complete infrastructuur is vernietigd. Ook deze groep heeft voor een langere tijd hulp nodig. De Europese Unie heeft sinds 2012 178 miljoen euro voor noodhulp in Mali beschikbaar gesteld. Het *Strategic Respones Plan* voor Mali met een totaal budget van 481 miljoen dollar is voor 48 procent gedekt (stand van september 2014). Dit jaar heeft het CERF 11,4 miljoen dollar bijgedragen aan de humanitaire noden in Mali. Nederland financiert ongeveer 10 procent van het CERF.

Mensenrechten

Het aantal mensenrechtenschendingen is volgens MINUSMA ten opzichte van 2013 teruggelopen. Het aantal incidenten is gedaald van 71 in de periode mei–december 2013 naar 21 in de periode januari tot september 2014. Ook het aantal etnisch gemotiveerde arrestaties door Malinese autoriteiten is afgenomen: 62 gevallen in de periode januari tot mei 2014 vergeleken met 24 gevallen in de periode juni tot september 2014.

Niettemin blijft de mensenrechtensituatie, met name in het Noorden, fragiel. De burgers in het Noorden lijden onder onveiligheid. Ze lopen het risico slachtoffer te worden van crimineel en strijdgeweld, en omdat scholen bijvoorbeeld worden ingenomen als pleisterplaats krijgen kinderen geen les meer.

De mensenrechtensituatie in het zuiden van Mali is stabiel. De zaak tegen coupplager Sanogo en de zijnen verloopt traag vanwege het hoge politieke profiel en de noodzaak van een zorgvuldige procesgang. In de afgelopen maanden hebben de regering en de gewapende groepen

gevangenen vrijgelaten als gebaar van goede wil in het kader van de onderhandelingen. Het is onduidelijk op basis van welke afspraken en procedures de vrijlatingen hebben plaatsgevonden. In reactie op de publieke opinie, die moeite heeft met de vrijlatingen, wordt steeds door de premier en de Minister van Justitie benadrukt dat de vrijgelatenen niet vrijgesteld zijn van vervolging. Maar het gevoel dat straffeloosheid voortduurt, kan hierdoor blijven bestaan. Een aantal van de vrijgelaten gevangenen stond onder beschuldiging van oorlogsmisdrijven en terrorisme. MINUSMA zet hier terecht kritische vraagtekens bij.

Institutioneel zijn er geen grote veranderingen zichtbaar op het gebied van mensenrechten. Het Ministerie van Justitie draagt nu ook expliciet verantwoordelijkheid voor mensenrechten, maar heeft in zijn organisatie geen structuur die daarvoor verantwoordelijk is. De Nationale Commissie voor Mensenrechten is bezig met hervormingen om onafhankelijker te worden. De Commissie voor Waarheid, Justitie en Verzoening is nog niet operationeel. MINUSMA heeft positief gereageerd op een verzoek van de Malinese Minister voor Justitie in juli jl. om ondersteuning te leveren bij het opzetten van een internationale onderzoekscommissie inzake schendingen van mensenrechten en internationaal humanitair recht.

Amnesty International rapporteerde afgelopen augustus over de wijze van detentie van minderjarigen, die niet gescheiden worden van volwassenen. MINUSMA constateerde in september jl. dat vijf kinderen zich in Malinese overheidsdetentie bevinden. Het Ministerie van Justitie heeft aangegeven dit probleem te zullen adresseren.

Sexually based violence blijft een probleem, maar vanwege het stigma dat erop rust is het moeilijk zicht te krijgen op de omvang ervan. Het door Nederland gefinancierde programma met *UN Women* verzorgt trainingen van het Malinese leger. Inmiddels wordt ook de gendarmerie getraind, is een hulpline opgezet en wordt steun verleend aan vrouwen om actief in verzoeningsprocessen te participeren.

Naar aanleiding van eerdere incidenten van seksueel misbruik door Tsjadische militairen en indachtig het *zero tolerance* beleid van de VN, is onder leiding van de «MINUSMA Training Section» het Tsjadische contingent in Tessalit getraind op het gebied van mensenrechten in het algemeen, en gedragsregels binnen MINUSMA in het bijzonder.

Het onderzoek naar buitengerechtelijke executies door Tsjadische militairen is inmiddels voltooid. Begin 2014 werden in twee incidenten in de regio Gao vier Toearegs buitengerechtelijk geëxecuteerd. Vijf militairen zijn aangeklaagd wegens moord. Sindsdien zijn er geen meldingen bekend van executies.

Ontwikkelingssamenwerking

Zoals beschreven in de brief aan uw Kamer van 25 augustus jl. over de uitvoering van het Meerjaren Strategisch Plan (MJSP) Mali 2014–2017 (Kamerstuk 33 625, nr. 119 van 25 augustus), verloopt de uitvoering van het bilaterale OS-programma voorspoedig. Vier nieuwe programma's die samen met lokale gemeenschappen in Gao, Timboektoe, Mopti en Segou zijn ontwikkeld, zijn van start gegaan. Hierdoor sluiten de programma's per regio aan bij de specifieke noden van de lokale gemeenschap. Het gaat bijvoorbeeld om GAO PLUS, een lokaal fonds gericht op sociale cohesie en economische wederopbouw (irrigatie, veehouderij en andere economische activiteiten). Deze activiteit is een concreet voorbeeld van de geïntegreerde aanpak die Nederland nastreeft in haar relatie met Mali die vredesdividend voor de bevolking zichtbaar maakt.

Ook bij de structurele hulp wordt aangesloten op de actuele problematiek in Mali. Op het gebied van Veiligheid & Rechtsorde (V&R) is in de regio's Gao, Timboektoe, Mopti en Segou het programma Tien Sira van start gegaan. Dit programma bevordert toegang tot het recht via civil society adviseurs en rechtswinkels binnen de gerechtshoven. Zo krijgt de burger begeleiding om zijn recht halen en kunnen maatschappelijke organisaties helpen om juridische processen inzichtelijker en toegankelijker te maken. De hoop is dat hiermee de rechterlijke macht als minder intimiderend wordt ervaren en daarmee de kloof tussen burger en officiële instantie afneemt. Daarnaast zijn in Gao en Timboektoe de gerechtshoven en onderkomens van rechters opgeknapt en opnieuw in gebruik genomen door justitie. Met behulp van de ambassade en MINUSMA hebben actoren van de strafrechtketen een gedeelde visie op de strafrechtketen in hun regio ontwikkeld. Deze visie wordt gebruikt bij de formulering van een nieuw ambassade programma. Al deze activiteiten sluiten aan bij het MINUSMA-mandaat voor het herstel van staatsgezag in heel Mali. MINUSMA, UNDP, de EU en Nederland trekken gezamenlijk op in nauw overleg met het Ministerie van Justitie. Momenteel wordt samen met de politiecommissaris van UNPOL gekeken naar de concrete mogelijkheden om de UNPOL-werkzaamheden en de activiteiten van het Nederlands V&R-programma op elkaar aan te laten sluiten.

Veiligheidssituatie

De veiligheidssituatie in het zuiden van Mali is de afgelopen maanden stabiel gebleven, terwijl die in een groot aantal gebieden in het noorden van Mali is verslechterd. Sinds mei 2014 is er een toename van het totaal aantal geweldsincidenten. De groei is grotendeels toe te schrijven aan de toename van incidenten in de regio Kidal. Het merendeel van de incidenten vond plaats in Aguelhok en rondom Kidal-stad. Ook vonden als gevolg van «Kidal» lokale gevechten plaats tussen verschillende separatistische bewegingen, mede als gevolg van de concurrentiestrijd over de smokkelroutes, zoals in de Tilemsi vallei tussen Gao en Kidal afgelopen zomer. Als gevolg van de dynamiek in Kidal verloor de Malinese overheid ook in andere delen van Noord-Mali snel terrein en nam bewegingsvrijheid van rebellen en jihadisten toe. De zwakke buitengrenzen van Mali maken het daarnaast mogelijk dat jihadisten zich relatief ongestoord kunnen verplaatsen tussen Noord-Mali en Libië, waar zij onder andere wapens en financiële middelen kunnen verwerven.

In de regio Kidal hebben MINUSMA-troepen onder andere als gevolg van de inzet van mijnen met regelmaat slachtoffers te betreuen, waardoor het dreigingsniveau voor de regio Kidal sinds begin september verhoogd is naar hoog. In september vielen er bijna wekelijks dodelijke slachtoffers in deze regio. Zo kwamen er bij vier incidenten met mijnen zes Tsjadische MINUSMA-militairen en vier burgers om. Op 7 oktober jl. werd een militair kamp in Kidal beschoten waarbij minstens zes projectielen insloegen en één Senegalese VN-soldaat omkwam.

In de rest van Noord-Mali, waaronder in de omgeving van Gao en Timboektoe, is de situatie relatief stabiel en zijn de algehele dreigingsniveaus onveranderd gebleven, te weten significant (Gao) en matig (Timboektoe). Op 13 augustus jl. vond een raketaanval op Gao-stad plaats en op 16 augustus jl. een aanslag met een autobom ten oosten van Timboektoe, waarbij twee MINUSMA-militairen om het leven kwamen. De dreiging van indirect vuur op het Nederlandse kamp in Gao is begin oktober teruggebracht van significant naar matig vanwege het lage aantal incidenten. Het laatste incident dateert van 13 augustus. In totaal vonden in 2014 zeven beschietingen met indirect vuur plaats in de omgeving Gao.

De IED-dreiging in de stad Gao is nog steeds matig. In Bamako blijft het algehele dreigingsniveau laag.

Op 3 oktober jl. vond in het Noorden tussen Ménaka en Ansongo een aanslag plaats op een MINUSMA-eenheid uit Niger. Hierbij kwamen negen VN-militairen in een hinderlaag om het leven. Het betreft qua dodenaantal de zwaarste aanslag op de VN-missie tot nu toe. Twee Nederlandse Apache-helicopters en een Nederlandse Chinook-helicopter zijn naar de locatie van de aanslag gegaan en hebben de negen stoffelijke overschotten naar Gao gebracht.

Sinds het begin van de missie is er nu sprake van 31 omgekomen VN-soldaten en 90 gewonden. Veel slachtoffers betroffen Tsjadische blauwhelmen in de omgeving van Aguelhok. De VN werken momenteel aan een plan om het Tsjadische contingent op deze locatie te ondersteunen. In het licht van de recente aanslagen wordt ook gekeken naar mogelijke intensivering van de samenwerking tussen MINUSMA en de Franse missie Barkhane.

3. MINUSMA: algemene ontwikkelingen en Nederlandse inzet

Mandaat

VNVR-Resolutie 2164 (25 juni 2014) is de opvolger van Resolutie 2100 (25 april 2013). Met deze resolutie is het mandaat tot 30 juni 2015 verlengd en op een aantal punten gewijzigd.³ De nieuwe resolutie roept de Malinese overheid op verantwoordelijkheid en eigenaarschap te nemen door een inclusieve en geloofwaardige nationale dialoog te voeren. Ook wordt gesteld dat meer MINUSMA-troepen in het noorden van Mali moeten worden ontplooid. Deze wijzigingen zijn aangebracht naar aanleiding van de gebeurtenissen in Kidal en het gebrek aan staatsgezag in het noorden. Het nieuwe mandaat legt tevens meer nadruk op de bescherming van de burgerbevolking en stelt dat de missie hiertoe nu ook buiten de bevolkingscentra mag optreden. Ten slotte breidt de resolutie het toepassen van «*all necessary means*» uit naar alle taken die deel uitmaken van het mandaat, waar het eerder een beperkt aantal taken betrof.

Leiderschap

Op 25 juli jl. benoemde de SGVN dhr. Akodjènou uit Benin tot plaatsvervangend SRSG Politieke Zaken MINUSMA. Dhr. Akodjènou was sinds 2011 plaatsvervangend SRSG in Ivoorkust. Hij is op 29 augustus jl. met zijn werkzaamheden in Mali begonnen. De leiding van MINUSMA heeft daarmee weer twee plaatsvervangende SRSG's. De andere plaatsvervangende SRSG is de heer Gressly uit de Verenigde Staten, die onder andere verantwoordelijk is voor humanitaire steun.

Ontplooiing missie, nadruk op Noorden

De ontplooiing van de missie is in een relatief gevorderd stadium. Op 1 september jl. was 71 procent van de geplande omvang van de missie ontplooid. Het totale plafond is vastgesteld op 11.200 militairen en 1.440 politiefunctionarissen. Het personeel komt uit veertig verschillende landen. Daarnaast zijn bijna vijfhonderd internationale civiele medewerkers en bijna vierhonderd lokale civiele medewerkers actief binnen MINUSMA.

³ Zie brief d.d. 7 juli jl. m.b.t. verlenging en wijziging mandaat MINUSMA, Kamerstuk 29 521, nr. 251

Tijdens een bezoek aan Mali eind mei jl. besprak de Minister van Defensie met SRSK Koenders het belang van ontplooiing in het noorden. De SGVN heeft op 22 september jl. gerapporteerd dat inmiddels 80 procent van de MINUSMA-staf en 90 procent van het militaire en politie deel van de missie aanwezig is in de noordelijke regio's. In aanvulling op de vier hoofdbases in Gao, Kidal, Tessalit en Timboektoe en de kleinere kampen in Aguelhok, Ansongo, Diabali, Douentsa, Gossi, Goundam, Menaka en Sevare, hebben VN-troepen tijdelijke detachementen opgericht in Ber, Lere en Lerneb, en is er een presentie in Tabankort en Enefis. Naar verwachting zal ook de inlichtingeninspanning zich meer op het noorden gaan richten. De VN bezien momenteel verdere mogelijkheden om het accent naar het noorden te verleggen. De logistieke uitrol van de missie in het noorden wordt wel bemoeilijkt door de lange aanvoerroutes door onveilig terrein, de slechte veiligheidssituatie en de controle door gewapende groepen, de slechte infrastructuur en de klimatologische omstandigheden.

Burgerbescherming en herstel staatsgezag

De verslechterde veiligheidssituatie in het Noorden en de grotere controle van gewapende groepen als gevolg van «Kidal» maken het voor de missie lastiger om uitvoering te geven aan de mandaatdoelstellingen bescherming van burgers en herstel van staatsgezag in het hele land.

«Kidal» heeft ook een negatieve impact op het tempo van de staatsopbouw in het noorden. Sinds mei jl. zijn één gouverneur (Kidal) en 26 prefecten en subprefecten uit Gao, Kidal en Mopti vertrokken. Op dit moment is 60 procent van de prefecten en 75 procent van de subprefecten aanwezig in deze regio's. Gewapende groepen hebben een (zeer beperkt) parallel bestuur opgericht in Kidal en Menaka.

MINUSMA heeft vanaf juni gemiddeld vijf helikopter *surveillance* missies per week verricht, die specifiek gericht zijn op de bescherming van burgerbevolking in het noorden. In Gao voeren speciale eenheden wekelijkse patrouilles uit in gebieden buiten de directe omgeving van de militaire kampen van MINUSMA. De roep om meer actie van de VN in het noorden wordt luider.

Middellange termijn visie/planning

Het VN-mandaat stelt een aantal duidelijke prioriteiten voor MINUSMA. In VNVR-resolutie 2164 is de SGVN verzocht om *benchmarks* op te stellen om de voortgang van de implementatie van deze prioriteiten te meten. De leiding van MINUSMA en de regering van Mali zijn overeengekomen deze *benchmarks* gezamenlijk op te stellen. De SGVN zal hierover in december rapporteren aan de VNVR.

Tegelijkertijd werkt MINUSMA aan een meerjarenplanning voor de uitvoering van de prioriteiten van de missie: een UNDAF+ (*Development Assistance Framework Plus*). Dit document zal naar verwachting dit najaar verschijnen. De hoofdelementen daarin zijn: vrede en stabilisatie, *governance* (inclusief rechtsorde), sociale dienstverlening, inclusieve groei en ontwikkeling.

De verwachting is dat bovengenoemde *benchmarks* en planningsinstrumenten een kader zullen bieden voor een goede aansturing van de verschillende VN-organisaties in Mali en van MINUSMA. Nederland pleit er zowel bij de missie in Mali als bij de VN in New York voor dat hiermee een duidelijke koers wordt uitgestippeld voor de middellange termijn voor

de civiele en de militaire delen van de missie, zodat het integrale karakter van de missie nog beter tot uitdrukking komt.

Communicatie

Voor het draagvlak voor de missie onder de Malinese bevolking is effectieve communicatie over MINUSMA van belang. De omgevingsfactoren in Mali zijn echter niet optimaal. Mali kent een hoog percentage analfabeten en het bereik van internet is beperkt. In die context speelt radio een belangrijke rol. Verder bestaat onder een groot deel van de bevolking de verkeerde verwachting dat MINUSMA de regering zal helpen de gewapende groepen en jihadisten te verdrijven, terwijl het gaat om stabilisatie. Dat de Malinese regering in de maanden vóór «Kidal» in de media regelmatig dergelijke verwachtingen uitsprak en teleurstelling liet blijken over het uitblijven van actie, was niet behulpzaam. Sinds «Kidal» is de toonzetting vanuit de Malinese regering over de missie echter positief.

De communicatieafdeling van de missie spant zich via diverse middelen in om over de doelstellingen en resultaten van de missie te communiceren: door de plaatsing van stukken in Malinese dagbladen, via YouTube, Facebook en Twitter, en door een inbreng te leveren op radiostations. Op dit moment werkt MINUSMA aan het opstarten van een eigen radiozender in Mali. Het streven is dat de uitzendingen in december 2014 aanvangen. Daarbij zal ook worden samengewerkt met Studio Tamani, een radio-station dat in samenwerking met het Malinese Netwerk van Lokale Radio's onafhankelijke berichtgeving van hoge kwaliteit produceert. Het station is het afgelopen jaar door onder andere de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk gefinancierd. Daarnaast is Nederland voornemens om op korte termijn een civiele expert bij de communicatieafdeling van MINUSMA te plaatsen.

Nederlandse bijdrage aan MINUSMA

Militaire bijdrage

Vijf maanden na de start van de ontplooiing van de Nederlandse militaire bijdrage in Mali, zijn de Nederlandse detachementen volledig ontplooid en operationeel inzetbaar. De eerste rotatiewisselingen van de verschillende detachementen hebben inmiddels gefaseerd plaatsgevonden. Op dit moment zijn er, zoals voorzien, ongeveer 450 Nederlandse militairen actief in MINUSMA.

ASIFU

De *All Sources Information Fusion Unit* (ASIFU), waaraan Nederland een substantiële bijdrage levert, is operationeel: dit geldt voor zowel de *Intelligence, Surveillance and Reconnaissance* (ISR)-eenheid te Gao als het hoofdkwartier van ASIFU in Bamako. ASIFU heeft de afgelopen maanden meer dan honderd analyses opgesteld. De informatie daarvoor wordt verschaft door diverse sensoren, waaronder de Apache helikopters, de *Scan Eagle*, *Field Humint Teams*, een *Forward Liaison Analyst & Training Team*, Civiel-Militaire Interactie teams en een speciale eenheid (*Special Operations Forces*). ASIFU-rapporten zijn deels gebaseerd op open bronnen en rapportages van andere VN-afdelingen.

De inlichtingenproducten van de ASIFU hebben de leiding van de missie de afgelopen periode een gedetailleerd beeld verschaft over de situatie ter plekke, bijvoorbeeld over de aard, samenstelling, intenties en positie van gewapende groeperingen. Bij de talrijke botsingen tussen deze groeperingen onderling en tussen de groeperingen en de Malinese strijd-

krachten, is deze informatie van groot belang gebleken om goed te kunnen reageren. Aan de hand van deze informatie, aangevuld met terreinstudies, satellietbeelden en luchtfotografie, *Human Terrain* studies en inventarisaties van waar de noden van de bevolking liggen, zijn operaties gepland en uitgevoerd. Informatie wordt, indien mogelijk, ook gedeeld met andere actoren, waaronder UNPOL en NGO's. Zo heeft de ISR-eenheid voor de regio Gao een inventarisatie gemaakt die het de civiele hulporganisaties van MINUSMA mogelijk maakte concrete hulpprojecten op te zetten. Met de producten adviseert en ondersteunt ASIFU voorts de SRSG ten behoeve van het vredesproces in Algiers, waar de dispositie en intenties van politieke en/of gewapende groeperingen in het land van groot belang zijn. Daarnaast wordt MINUSMA – en in het bijzonder de leiding – op de hoogte gehouden over de actuele situatie in – en berichtgeving over – Mali, zodat hun «*situational awareness*» wordt vergroot.

Door de inspanningen van de deelnemende landen aan de ASIFU is in enkele maanden een organisatie opgezet, die in de toekomst overdraagbaar is. ASIFU wordt ondersteund door beveiligde netwerken die Nederland heeft geleverd. Op het hoofdkwartier van de ASIFU in Bamako werken momenteel Nederlanders, Denen, Duitsers, Finnen, Noren, Zweden en een Est. Nederland levert tot eind juli 2015 de commandant van de ASIFU. Bij de ISR-eenheid in Gao werken naast de Nederlanders ook twee Denen.

Dat ASIFU HQ Bamako en de ISR-eenheid te Gao nu operationeel zijn, wil niet zeggen dat de missie hiermee volledig zicht heeft op alle ontwikkelingen in heel Mali. De reikwijdte van de inlichtingenactiviteiten en van de informatiebronnen is niet dekkend.

Zweden heeft bekend gemaakt begin 2015 een ISR-eenheid te zullen ontplooiën naar Timboektoe. Zodra deze Zweedse ISR-eenheid in Timboektoe in het voorjaar van 2015 van start gaat, zal de reikwijdte van de ASIFU nog verder worden vergroot. Nederland zal ten behoeve van de netwerken van de ASIFU-eenheid in Timboektoe een verbinding aanleggen met Bamako. Ook bekijkt de missie de mogelijkheid om meer en beter satellietmateriaal beschikbaar te krijgen.

Naast ASIFU zijn binnen de missie ook andere afdelingen werkzaam op het terrein van inlichtingen en analyse, waaronder JMAC (Joint Mission Analysis Centre) en U2 (Force intelligence branch). Tussen ASIFU en deze afdelingen vindt reguliere afstemming plaats. Een ASIFU-capaciteit is nieuw voor een VN-missie. De opgedane ervaringen zullen worden meegenomen in toekomstige VN-missies.

Overige inzet

Behalve voor het verzamelen van informatie voor ASIFU, zijn de Apache-helikopters en de speciale eenheid binnen MINUSMA ook beperkt ingezet voor andere taken. Het betreft met name het vervoer van gewonden en het begeleiden van werkbezoeken van hoogwaardigheidsbekleders. Na het neerstorten van een vliegtuig van Air Algérie op 24 juli, zijn de Apache-helikopters en speciale eenheden ingezet voor ondersteuning op en nabij de rampplek, onder andere voor beveiliging en om luchtbeelden te maken. Daarnaast kunnen deze eenheden worden ingezet voor de bescherming van burgers en het herstel van het staatsgezag.

Kamp Castor

In april van dit jaar is een tijdelijk kamp van tenten gebouwd waardoor de Nederlandse eenheden in april en mei van dit jaar op het kamp konden worden ontvangen. Aansluitend hebben de genisten zich gericht op de bouw van het permanente kamp (de woon- en werkcontainers). Onder-tussen zijn de eerste containers opgeleverd. Als gevolg van de zeer zware klimatologische omstandigheden, bovengemiddelde slijtage aan de bouwmachines en de vertraagde levering van containers, is de oplevering van de containers vertraagd. Dit betekent dat vanaf begin december voor ieder lid van het detachement, werkbezoekers en aflossers een beschermde slaapplek beschikbaar worden gemaakt. De huidige beschermingsmaatregelen op het kamp zijn hiermee, gezien het huidige dreigingsniveau, meer dan afdoende. Naar verwachting zullen bouwactiviteiten eind april 2015 zijn voltooid.

Helikopters

De ontplooiing van de Chinook transporthelikopters is volgens planning verlopen. In september 2014 zijn de helikopters door de VN naar Mali getransporteerd en geassembleerd in Bamako. De Chinook transport helikopters zijn sinds begin oktober 2014 operationeel inzetbaar en kunnen in opdracht van de *Force Commander* worden ingezet voor transport en medische evacuatie.

Wijzigingen in de bijdrage

Sinds oktober is de commandostructuur in Gao versterkt. Dit was nodig om de diverse Nederlandse detachementen op de juiste wijze te kunnen aansturen en de coherentie van de Nederlandse bijdrage te borgen. Ook is de logistieke ondersteuning op kamp Castor in Gao versterkt om de instandhouding van de Nederlandse eenheden te kunnen garanderen. Deze wijzigingen hebben ook te maken met de aankomst van het Chinook-detachement, waarmee de omvang van de Nederlandse bijdrage is vergroot. Als gevolg van de situatie in Noord-Mali wat betreft de aard en hoeveelheid IED-aanslagen is besloten het Nederlandse contingent te versterken met een zogenaamde *search*-capaciteit. Deze eenheid richt zich op het opsporen van IED's en mijnen, en gaat samen met de verkennings-eenheden op patrouille.

Individual Police Officers (IPO)

De Nederlandse politiefunctionarissen en marechaussees hebben binnen UNPOL gewerkt aan het versterken van de capaciteit van de Malinese politie, en daarmee aan het versterken van de rechtsstaat in Mali.

Momenteel zijn twaalf Nederlandse IPO's werkzaam bij MINUSMA (vier leden van de Nationale Politie (NP) en acht functionarissen van de Koninklijke Marechaussee (KMAR)). Een aantal andere politiefunctionarissen en marechaussees bevindt zich nog in het selectieproces. Het streven is om in totaal 30 Nederlandse IPO's (tien leden van de NP en twintig KMAR-functionarissen) in te zetten in de missie. Van de twaalf IPO's zijn vier IPO's in Gao werkzaam. De overigen voeren hun werkzaamheden in Bamako uit. De IPO's in Gao houden zich bezig met het monitoren van de lokale Malinese politie. De acht Nederlandse IPO's die in Bamako zijn geplaatst, voeren werkzaamheden uit op het hoofdkwartier van UNPOL of geven trainingen op de Gendarmerieschool.

Civiele deskundigen

Op dit moment heeft Nederland vanuit de civiele missiepool één civiele deskundige bij MINUSMA geplaatst. Het gaat om de functie van politiek adviseur van de SRSG. In de opstartfase van MINUSMA bleek het plaatsen van «seconded» civiel personeel een bewerkelijk proces. Inmiddels wordt gewerkt aan het plaatsen van additionele civiele deskundigen op het gebied van hervorming van de veiligheidssector, bescherming van burgers en communicatie. Daarnaast heeft Nederland twee civiele adviseurs in de missie: één bij het ASIFU hoofdkwartier in Bamako en één bij het ISR te Gao.

Overige aspecten

Van Serval naar Barkhane

Op 1 augustus jl. is de Franse operatie SERVAL opgegaan in de Franse regionale operatie BARKHANE, die wordt geleid vanuit Tsjaad. Zoals voorzien gaat dit gepaard met een afbouw van het aantal Franse troepen in Mali. In Gao is de Franse aanwezigheid echter gehandhaafd, waardoor de omslag geen gevolgen heeft voor de mate waarin Frankrijk het Nederlandse contingent in MINUSMA kan ondersteunen. Overigens is Nederland met de komst van de Nederlandse Chinook-helikopters niet langer afhankelijk van Franse ondersteuning voor MEDEVAC.

Samenwerking met de VN

Het bleek de afgelopen periode voor de VN in bepaalde gevallen lastig om logistieke en andere diensten tijdig te leveren. Dit is bijvoorbeeld het geval geweest bij de afvoer van het afval van kamp Castor, de invoer van voedsel, de watervoorziening en het vervoer van materieel. Inmiddels zijn voor de meeste knelpunten in overleg met de VN oplossingen gevonden. Nederland heeft de extra kosten hiervoor voorgeschoten en zal die conform afspraak op de VN verhalen.

Rechtspositie VN-tolken

De tolken of linguïstische assistenten waar Nederland binnen MINUSMA gebruik van maakt zijn onder contract bij de VN. Volgens het contract zijn zij zelf verantwoordelijk voor het afsluiten van relevante verzekeringen voor ziekte, ongeval, overlijden en aansprakelijkheid. Navraag bij de tolken die momenteel zijn toegewezen aan de Nederlandse eenheden in MINUSMA heeft uitgewezen dat het mogelijk is in Mali zelf dergelijke verzekeringen af te sluiten. Wel komt het voor dat tolken ervoor kiezen geen aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten, omdat zij de kosten hiervoor te hoog vinden. De VN voorzien in een compensatieregeling in geval sprake is van overlijden, verwonding of ziekte als gevolg van VN-werkzaamheden.

Ebola

Sinds begin dit jaar is in West-Afrika een ebola-epidemie uitgebroken. Het aantal besmettingen neemt nog steeds toe. Er zijn tot nu toe geen ebola-patiënten in Mali gerapporteerd. De medische staf van MINUSMA heeft vanaf het begin van de ebola-crisis maatregelen afgekondigd om risico's van besmetting tegen te gaan. Er wordt zorgvuldig gemonitord en de reisbewegingen van en naar het risicogebied zijn beperkt. Tweeweekelijks worden er bewustzijnsbijeenkomsten georganiseerd en er is een isolatie/behandelings-unit opgezet op het terrein van het nationale centrum van ziektebestrijding. Daarnaast zijn meerdere «cordons

sanitaires» actief, waar reizigers worden gecontroleerd: onder andere op de luchthaven van Bamako, in de belangrijkste busstations in Bamako en aan de grens met Guinee.

Nederland heeft een noodplan opgesteld waarin maatregelen voor de verschillende scenario's zijn uitgewerkt. Defensie ziet erop toe dat het Nederlandse noodplan in overeenstemming blijft met de voortschrijdende ontwikkelingen in zowel Mali als Nederland. De Nederlandse *Senior Medical Officer* volgt in Mali de lokale situatie en de *contingency* plannen van de VN. In Nederland bewaakt het Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheden & Gezondheid (CEAG) de verdere ontwikkeling van de ebola-epidemie en de afstemming op nationale maatregelen. Het CEAG maakt wekelijks een factsheet waarin de ontwikkeling van de ebola-epidemie op de voet wordt gevolgd en waarin de Nederlandse adviezen over preventieve maatregelen worden benoemd. Deze factsheet is ook in het inzetgebied beschikbaar. CEAG is namens Defensie voorts nauw betrokken bij de landelijke coördinatie aangaande ebolaprotocolen onder leiding van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Hier worden zowel de mogelijkheden tot repatriëring van mogelijk met ebola besmette Nederlandse (militaire) patiënten besproken als de behandelprotocollen in Nederland.

Om het thuisfront van militairen te informeren is een informatiebrief opgesteld waarin uitgebreid wordt ingegaan op ebola. Tijdens thuisfront informatiedagen wordt hier ook aandacht aan besteed.

Nazorg

Voor het Nederlandse personeel dat wordt ingezet in MINUSMA geldt het reguliere nazorgtraject. Groepen militairen doorlopen voorafgaand aan de aankomst in Nederland een adaptatieprogramma op een locatie buiten Mali. Individueel terugkerende militairen worden na terugkomst in Nederland uitgenodigd voor een individueel adaptatiegesprek. Binnen twaalf weken na terugkeer in Nederland vindt vervolgens een terugkeergesprek plaats en binnen zes maanden ontvangen de militairen een vragenlijst met betrekking tot nazorg. Als in het traject extra zorg voor een uitgezondene benodigd blijkt te zijn, wordt dit door de geëigende zorginstantie opgepakt.

Terugkerende politiefunctionarissen hebben binnen twee weken een medische uitkeuring door de keuringsarts. Binnen een periode van ten hoogste twee maanden vindt een gesprek plaats met een psycholoog die gespecialiseerd is in psychotraumazorg, evenals een evaluatiegesprek dat ingaat op de inhoudelijke, emotionele en procesmatige aspecten van de uitzending. Wanneer blijkt dat aanvullende nazorg nodig is, dan wordt hierin voorzien door daartoe toegeruste aangesloten instanties.

In het kader van nazorg worden daarnaast zogenaamde terugkomdagen georganiseerd, waar de politiefunctionarissen in groepsverband en onder professionele begeleiding ervaringen kunnen uitwisselen gerelateerd aan de missie en de hierop volgende re-integratie in het korps.

EUTM Mali

Het mandaat van de militaire trainingsmissie van de EU ter versterking van het Malinese leger is op 18 mei 2014 verlengd met twee jaar. Gedurende deze periode zullen nog drie bataljons worden opgeleid en ondergaan eerder getrainde bataljons opnieuw trainingen. De vier door EUTM reeds getrainde bataljons zijn gedurende het afgelopen halfjaar ingezet in Gao en Almoustarat (bataljon «Waraba»), Gao en Menaka

(bataljon «Elou»), Aguelhok en Tessalit (bataljon «Sigui»), en Almoustarat en Douenza (bataljon «Balanzan»). Hiervan zijn de resultaten nog beperkt zichtbaar. Bataljon «Elou» is bij de nederlaag die de Malinese strijdkrachten afgelopen mei in Kidal leden, in aanraking gekomen met gewapende groeperingen en heeft daarbij personele en materiële verliezen geleden. Dit vormde aanleiding om op basis van het nieuwe mandaat wijzigingen in de trainingsactiviteiten en de adviseursfuncties door te voeren. Er wordt meer nadruk gelegd op leiderschap in de trainingen en de adviescomponent adresseert tekortkomingen op het gebied van logistiek en inlichtingen door middel van *Quick Impact Projects*. De missiecommandant van EUTM rapporteert dat de voortgang van de trainingen voorspoedig verloopt. In de politieke crisis die volgde uit de nederlaag bij Kidal, liep de hervorming van de veiligheidssector enige vertraging op. Dit blijft desalniettemin een prioriteit voor de Malinese regering.

Coördinatie tussen MINUSMA en EUTM Mali geschiedt door middel van coördinatiebijeenkomsten op verschillende niveaus. Ook is een EUTM-liaison bij MINUSMA geplaatst. De missies werken nauw samen, in het bijzonder op het gebied van internationaal humanitair recht en mensenrechten. Nederland levert een onderofficier aan EUTM Mali. Deze militair is werkzaam bij het Belgische *Force Protection* element.

EUCAP Sahel Mali

In juli jl. is het kernteam van de *EU Capability Building Mission Sahel Mali* (EUCAP Mali) in Bamako gestart met de opbouw van de missie. Het streven is om half januari 2015 operationeel te zijn. EUCAP Mali zal zich richten op de capaciteitsopbouw van de Malinese binnenlandse veiligheidssector (politie, gendarmerie, *garde nationale*). Tussen EUCAP en MINUSMA/UNPOL vindt coördinatieoverleg plaats om de trainingsactiviteiten op elkaar af te stemmen en taken te verdelen. Nederland levert een civiele expert aan de EUCAP-missie. Deze *senior liaison coordinating officer* werkt aan de coördinatie tussen EUCAP-activiteiten en inspanningen van andere internationale organisaties.

Financiën

In voorgaande brieven bent u geïnformeerd over de totstandkoming van de totaal geraamde additionele uitgaven voor de militaire bijdrage aan MINUSMA in 2014 van 108,3 miljoen euro. Zoals elders in deze brief is vermeld, is op dit moment de bouw van het kamp Castor nog in volle gang. Als gevolg van de vertraagde ontplooiing van de eenheden, bijstellingen in het transportplan en minder verbruik van voeding en water, is de raming neerwaarts bijgesteld met 28,3 miljoen. Door de vertraging in de bouw van de woon/werk-containers en achterblijvende realisatie in 2014 zal 10 miljoen euro aan uitgaven worden doorgeschoven naar 2015 en worden aangemeld als eindejaarsmarge. Hiermee komt de raming voor MINUSMA in 2014 op 80 miljoen euro en in 2015 op 90,85 miljoen euro. Alle uitgaven worden gefinancierd uit het Budget Internationale Veiligheid (BIV).

Tot en met 1 september 2014 heeft Nederland ongeveer 450.000 euro aan vergoeding van de VN ontvangen. Deze vergoeding is voor de personele Nederlandse bijdrage over de periode 1 november 2013 tot 30 april 2014. De diverse overeenkomsten met de VN voor vergoedingen van materiële kosten bevinden zich momenteel in de laatste fase van de onderhandelingen. De overeenkomst met de VN voor de inzet van de drie Chinooks is onlangs ondertekend.

Evaluatie

Zoals in de artikel 100-brief is aangekondigd zal het kabinet de Nederlandse bijdrage aan MINUSMA halverwege 2015 tussentijds evalueren. Deze evaluatie zal gecombineerd worden met de eerstvolgende voortgangsrapportage in de eerste helft van 2015.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten